

[Hagen Hagensen]

er forudsat i nogle forarbejder til transplantationsloven.

Lovforslaget, som det foreligger nu fra justitsministeren, omfatter også hjernedøden som døds-kriterium, når uopretteligt ophør af al hjernefunktion er konstateret.

Foreliggende materiale har overtydet mig om, at det er muligt for læger med sikkerhed at konstatere hjernedød. Lad mig indskyde her, at de undersøgelser, der skal foretages for at få konstateret hjernedøden, fastsættes af Sundhedsstyrelsen og er indeholdt i et bilag til lovforslaget, og det er vedføjet i bemærkningerne til lovforslaget, at disse regler kun kan ændres ved en ændring af loven. Dette anser jeg for at være meget vigtigt. Det er med andre ord Tinget her, der skal afgøre, hvorledes disse forhold skal bedømmes.

Jeg har været skeptisk over for hjerne-døds-kriteriet, men tilslutter mig justitsministerens lovforslag. Forventelig vil hjerne-døds-kriteriet kun komme i anvendelse i omkring ét ud af 100 dødsfald. Dette forhold er i sig selv ikke afgørende for mig og min stillingtagen. Det afgørende for mig har bl.a. været, at en lovgivning fastslår, at lægelig behandling kan ophøre, når hjernedød er konstateret. Det giver mulighed for en værdig død.

Den igangværende debat har mest fokuseret på døds-kriterier og dem alene. Jeg synes, det er misvisende, for det helt afgørende er, at det lovforslag, som vi nu har til drøftelse, indeholder regler, der gør, at mennesket bliver rådigt over sit eget legeme, og at dette rækker ud over døden, ligesom nære pårørende også kan gøre denne råderet gældende.

Gældende bestemmelser i transplantationsloven, der omfatter dels skriftlige bestemmelser fra personer, der giver lov til i levende live, at deres væv kan udtages til brug, dels regler om indsigelsesretten, bevares, men de udvides nu, således at der altid, hvor der er tale om indgreb til transplantation, skal foreligge et samtykke, og det er de nærmeste pårørende, der kan give dette.

Jeg skal lige så lidt som den tidligere ordfører tage stilling til, hvornår og under hvilke vilkår transplantationer kan foretages. Det er ikke omfattet af det, vi drøfter her i dag. Det kan man i anden forbindelse komme tilbage til.

Obduktionsbestemmelsen foreslås ændret og strammet, således at der uden for de til-

fælde, hvor afdøde har truffet skriftlig bestemmelse, kun kan foretages obduktion, når nærmeste pårørende er underrettet og det er tilkendegivet over for dem, at de har mulighed for at modsætte sig obduktionen.

Hvis noget sådant ikke sker, er det et stilltende samtykke, og det betyder også, at man ikke belaster de pårørende ved, at de absolut skal tage stilling til dette forhold. De har muligheden for at modsætte sig det, og det finder jeg tilfredsstillende. Jeg finder det også tilfredsstillende, at de arbejdsgrupper, der har været nedsat vedrørende disse forhold, har udtalt sig for det påkrævede i retten til at nægte foretagelse af obduktion.

Det er også rigtigt, at det for personer under 18 år bestemmes, at der altid skal foreligge samtykke fra forældremyndighedens indehaver til foretagelse af obduktion.

Da ligsynsloven var til behandling for en halv snes år siden, talte jeg for, at der skulle samtykkes til obduktion. Det blev ikke hørt dengang, men jeg finder, at den ordning, der foreslås her, er en udmærket løsning af spørgsmålet.

Retten til at råde over sit legeme er en menneskeret, der ikke bør fratages nogen; det menneskelige legeme er jo ikke noget reservedelslager. Men jeg tror, at mange nu vil tage op til overvejelse og bestemmelse, om andre kan hjælpes til livet gennem transplantation af organer fra deres døde legeme.

Når det drejer sig om liv og død og råderet over det menneskelige legeme, om personers ret til frihed og integritet også efter døden – og dette skal respekteres – er det etiske forhold, som hver enkelt af os må tage sin helt personlige stilling til. Det gælder også for hvert enkelt medlem af dette Ting. Men for at kunne det, bør der for mig at se være tilvejebragt et klart juridisk regelsæt. Derfor kan jeg også gå ind for det foreliggende lovforslag, og jeg deltager gerne positivt i udvalgsarbejdet med det sigte at få regler af denne art igennem.

Jeg synes, det er tilfredsstillende, at lovforslaget samtidig med, at det er blevet fremsat, er udsendt til høring. Det er en fremgangsmåde, som jeg sætter pris på: at Tinget får det først, og at man samtidig sender det til høring. Vi er ikke belastede på forhånd af en hel række høringssvar, men tager fat på det, som vi skal gøre det, og det synes jeg er en